

det, og vi var selvfølgelig også med. Det var en bestemmelse til gavn for vandløbene, til gavn for miljøet.

Det, der var spørgsmålet, var, om det var en erstatningsfri, generel afståelse. Det mener vi efter råd fra Kammeradvokaten, men det mener landbruget ikke. Derfor har man en sag kørende i landsretten, og den finder så sin afgørelse, men det anfægter jo ikke, at vi var enige om det miljømæssige mål i det, og så skal Folketinget ikke være dommer over, hvorvidt der skal ydes erstatning. Det er et domstolsanliggende.

(Kort bemærkning).

Aage Brusgaard (FP):

Fremskridtspartiet er med i den dagsorden her, men vi har jo en del embedsmænd i logen dernede, som måske sidder og noterer ned, og derfor vil jeg godt her sige, at når nu der står i sidste pind: »inden for plan-, miljø- og naturbeskyttelsesområdet«, så forventer vi også, at vejloven og disse ting kommer med ind. Der har været en del sager, hvor en ny motorvej generer med støj, rystelser osv. Vi vil gerne have, at det ligesom bliver drejet med ind i de videre planer.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg vil gerne sige til hr. Martin Glerup, at jeg er meget enig i, at Folketinget ikke skal gøre sig til dommer over, hvorvidt der efter grundlovens bestemmelser er krav på erstatning eller ej.

Dér, hvor Folketinget vel skal gøre sig til talsmand, er, hvis man, når man vedtager en lov som den, man har vedtaget, finder, at det er rimeligt, at der bør gives en erstatning, fordi man laver et indgreb i folks rådighedsret over noget, de selv ejer.

Jeg må sige, at jeg personlig føler, at med den retspraksis, der foreligger, har landbruget ikke en chance for at vinde en sag ved domstolene imod den lov, der er vedtaget. Jeg kunne håbe det, men sådan er det ikke. Det tror jeg ikke på.

Det er også derfor, det bliver mere nødvendigt, når man vedtager et indgreb i ejendomsretten, at de politiske partier selv efterfølgende vurderer, om man så ikke bør give den erstatning, som grundlovens ånd måske egentlig foreskrev. Det er her, jeg savner Socialdemokratiets bud. Hvor langt mener Socialdemokratiet det er rimeligt, at man ved lovindgreb går ind i begrænsning af folks rådighedsret over det, de selv ejer, før man efter Socialdemokratiets opfattelse bør give erstatning?

Jeg mener, at eksemplet med bræmmerne fint illustrerer et sted, hvor man efter Dansk Folkepartis opfattelse bør give en erstatning.

Og så efterlyser jeg hr. Martin Glerups eller hr. Torben Lunds svar på, hvor Socialdemokratiets grænse er for, hvornår man skal give erstatning.

Christian Mejdahl (V):

Jeg vil godt indlede med at gøre hr. Martin Glerup opmærksom på, at der i sin tid i betænkningen til naturbeskyttelsesloven stod, at et mindretal – Det Konservative Folkeparti, Venstre og Centrum-Demokraterne – indstillede lovforslaget til vedtagelse, men at mindretallet protesterede imod, at et flertal i forbindelse med denne lov låste sig fast på 2 m bræmmer langs vandløb. Dette lige for at genopfriske i den socialdemokratiske ordførers erindring, at sådan var hændelsesforløbet.

Noget af det første, børn bliver bevidste om, er ejendomsrettigheden. Den er nedarvet i dem fra naturens hånd; udsagnet »det er mit« kender vi, og de er parate til at gå på barrikaderne for det.

Sådan er det også i tilværelsen i øvrigt. Spørg vurderingsmændene for mark- og vejfred, hegnsynsmændene, landinspektørerne: Det er mit, skellet går her eller dér, det har det altid gjort, og det skal det blive ved med.

Denne indstilling er nedarvet, uanset om lodsejeren er en bonde, der skal leve af sin jord, eller han er grundejer med parcelhus og virksomhed. Denne indstilling finder han støtte til i grundloven. Den lader ingen tvivl tilbage: Det dér er mit; det kan ingen tage fra mig.

Kun i særlige, specielle tilfælde og da kun mod fuld erstatning må man tåle, at ejendomsretten inddrages.

Denne urgamle, nedarvede indstilling er årsagen til, at mange har følt sig krænket og gået for nær, når det offentlige forgriber sig på ens enemærker ved at påføre dem en rådighedsindskrænkning.

For år tilbage skete det kun i de tilfælde, hvor der skulle gå en vej, en jernbane eller en højspændingsledning hen over jorden. Da var der ingen ende på, hvad det, »der er mit«, skulle reserveres til.

Når det drejer sig om jord til infrastrukturprojekter, findes der som regel en løsning. Den kan være meget genererende, men der er sjældent tvivl om, at indgrebet udløser erstatning. Der kan være uenighed om, hvad der er ret og